

Spis treści

Przedślowie	9
1. Informacje wstępne	11
1.1. Nieco historii	11
1.2. Językoznawstwo a język	15
1.3. Znaki językowe a niejęzykowe	16
1.4. Rodzaje znaków językowych	24
1.5. Funkcje znaków językowych	26
1.6. System językowy i jego części składowe	27
1.7. Język, mówienie a norma językowa	28
Literatura uzupełniająca	29
2. Zróżnicowanie języka niemieckiego	31
2.1. Zróżnicowanie społeczne języka niemieckiego	31
2.1.1. Język standardowy	31
2.1.2. Język potoczny	33
2.1.3. Języki specjalne (środowiskowe)	33
2.1.4. Dialekty	34
2.2. Zróżnicowanie geograficzne języka niemieckiego	34
2.2.1. Język niemiecki w Austrii	35
2.2.2. Język niemiecki w Szwajcarii	35
2.2.3. Język niemiecki w księstwach Luksemburg i Liechtenstein ...	37
2.3. Zróżnicowanie historyczne języka niemieckiego	37
2.3.1. Okres staro-wysoko-niemiecki (<i>althochdeutsch</i>), 750–1050	38

2.3.2. Okres średnio-wysoko-niemiecki (<i>mittelhochdeutsch</i>), 1050–1350	38
2.3.3. Okres wczesno-nowo-wysoko-niemiecki (<i>frühneuhochdeutsch</i>), 1350–1650	39
2.3.4. Okres nowo-wysoko-niemiecki (<i>neuhochdeutsch</i>), 1650–1950	39
2.4. Przyczyny zmian językowych	40
Literatura uzupełniająca	44
3. Fonetyka i fonologia	47
3.1. Narządy mowy i ich czynności	48
3.2. Samogłoski	51
3.2.1. Podział samogłosek według stopnia otwarcia	52
3.2.2. Samogłoski przednie, tylne i środkowe	52
3.2.3. Samogłoski zaokrąglone i niezaokrąglone	52
3.2.4. Samogłoski napięte i nienapięte	53
3.2.5. Samogłoski krótkie i długie	53
3.2.6. Samogłoski a dwugłoski	54
3.3. Spółgłoski	54
3.3.1. Miejsca artykulacji i organ artykułujący	55
3.3.2. Sposób artykulacji	57
3.3.3. Spółgłoski silne i słabe	58
3.3.4. Spółgłoski dźwięczne i bezdźwięczne	58
3.3.5. Spółgłoski krótkie i długie	59
3.4. Akcent i intonacja	60
3.5. Fonemy, fony, alofony	61
3.6. Dystrybucja fonemiczna	63
Literatura uzupełniająca	63
4. Grafemika	65
4.1. Przedmiot badań grafemiki	65
4.2. Jednostki grafemiczne	66
4.3. Zasady grafemiczne	66
4.4. Grafemika a ortografia	67
Literatura uzupełniająca	70
5. Morfologia	73
5.1. Słowotwórstwo	73
5.1.1. Morfemy, morfy i alomorfy	73

5.1.2. Rodzaje morfemów	74
5.1.3. Konstrukcje morfemowe	75
5.1.4. Derywacja	76
5.1.5. Kompozycja	79
5.1.6. Wyrazy skrócone	82
5.2. Fleksja	83
5.2.1. Odmiana rzeczowników	84
5.2.2. Odmiana przymiotników	92
5.2.3. Odmiana zaimków	95
5.2.4. Odmiana czasowników	96
Literatura uzupełniająca	107
6. Składnia	109
6.1. Czym zajmuje się składnia?	109
6.2. Składnia tradycyjna	110
6.2.1. Człony zdania	112
6.2.2. Sposoby ustalania członów zdania	112
6.2.3. Uwagi o wydzielonych członach zdania	113
6.3. Analiza składników bezpośrednich	117
6.4. Składnia w modelu gramatyki generatywnej	119
6.5. Składnia w modelu gramatyki walencyjnej	122
6.6. Tradycyjny podział zdań	127
6.6.1. Zdania proste	127
6.6.2. Zdania współrzędnie złożone	127
6.6.3. Zdania podrzędnie złożone	128
6.7. Rodzaje zdań podrzędnych	129
6.8. Zdanie wielokrotnie złożone	136
6.9. Szyk wyrazów	137
6.9.1. Klamra zdaniowa	138
6.9.2. Szczegółowe uwagi dotyczące pozycji członów zdania	139
Literatura uzupełniająca	144
7. Semantyka	147
7.1. Językoznawcze koncepcje znaczenia	147
7.2. Znaczenie a oznaczanie	149
7.3. Denotacja a konotacja	150
7.4. Znaczenie morfemu a znaczenie wyrazu	151
7.5. Znaczenie wyrazu a znaczenie kontekstu	152
7.6. Relacje semantyczne	154

7.7. Semantyka składnikowa	156
7.8. Semantyka prototypu	158
7.9. Podstawowe problemy semantyki zdania	159
Literatura uzupełniająca	163
8. Pragmatyka	165
8.1. Co to jest pragmatyka i czym się zajmuje?	165
8.2. Mówienie jako działanie	166
8.3. Rodzaje aktów mowy	167
8.4. Klasyfikacja aktów mowy	169
8.5. Pośrednie akty mowy	170
8.6. Implikacje i presupozycje	172
Literatura uzupełniająca	175
Bibliografia ogólna	177